

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Lvcæ Pinelli Societatis Iesv Theologi, De Virtute Sev
Energia, & admirandis Sacrosanctæ Missæ effectibus,
Libri Duo**

Pinelli, Luca

Coloniæ, Anno M.D.CVIII.

XXIV. De his, qui Missam audire obligati sunt, & quibus diebus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46295](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46295)

tur, quàm ientaculum sumatur. Quod si tamen id aliquis fecerit in cōtemptum Missæ, dubium non est, quin mortale peccatum committat.

*De his, qui Missam audire obligati sunt,
& quibus diebus.*

CAP. XXIV.

Primò, hoc præceptum non extenditur ad Infideles: Ecclesiasticū enim cū sit, eos, qui extra Ecclesiam sunt, ut Infideles, non comprehendit. Deinde etiam Infideles, quia mēbra non sunt Ecclesiæ, non sunt huius Sacrificij capaces, vnde neq; isti Sacrificio adstantes tolerantur. Secundò neq; Catechumenos hoc præceptum complectitur: nondum enim Ecclesiæ subiecti sunt, ob rationem commemoratam; puta, quia nōdum facti sunt mēbra Ecclesiæ. Hi quoque ad totam Missam non admittuntur, sed duntaxat vsq; ad Offertorium, quæ pars illorum instructioni deseruit. Tertio quoque hoc præcepto non obligantur pueri recens baptizati, quòd vsu rationis sint destituti, quo in statu nec præcepti capaces sunt, nec ad illud exequen-

sequendum idonei. Obligantur igitur ad audiendam Missam Christiani adulti, cuiuscūq; sint status apt conditionis, veluti omnes Theologi ac Summistę affirmāt, quibus communis Ecclesię sententia & consuetudo astipulatur.

Obijciet fortè aliquis: In Cap. Missas de Consecra. dist. 1. dicitur: *Missas totas audire secularibus præcipimus*: Ergo Religiosi ad audiendam Missam nō astringuntur, quippe cū solis laicis datum sit hoc præceptum. Respōdeo, in eo capite seculariū duntaxat fieri mentionē; quia veluti per se notū præsupponitur, Religiosis, tanquam cultui diuino magis addictis, hoc Ecclesię præceptū necessariò esse adimplendū: vnde in multis alijs Canonibus hoc præceptū ad oēs fideles extēditur, veluti Cap. *Omnes fideles*, & Cap. *Cū ad celebrandas*, & C. *Quo die*. De Sacerdotibus celebrantibus dubiū nō est, quin ipsa celebratione plenius ac perfectius cæteris omnibus auctulantibus, huic præcepto satisfaciāt.

Quæritur: Quo annō quis hoc præcepto obligari incipiat, adeo, vt, Missam non audiendo, mortaliter peccet? Respondeo,

spondeo, id nulla lege Ecclesiastica determinari. Communis tamen opinio est, eam obligationē à tempore discretionis inchoari, qua quis bonum à malo discernit: hinc enim, tanquam ex certo signo vsus rationis, deprehenditur, qui facit hominem capacem peccati, & obligat ad honorandum Deum. Incipit autem hæc discretio in aliquibus anno septimo, in alijs verò citius, vel serius pro diuersitate complexionum & climatum, sub quibus nascuntur; in locis enim frigidis, vt attestatur experientia, serius ratio sese solet exferere, quàm in calidis, in quibus aër subtilior est, & magis acutus. Executio tamē huius præcepti in pueris non est nimium differenda, qui simulatq; probabilia aliqua rationis signa ediderint, statim ad audiendam Missam diebus festis sunt assuefaciendi. Vnde S. Antoninus parentes exhortatur, vt à tenera ætate liberos ad audiendam Missam assuefaciant. Communionis alia ratio est, quæ cum maiorem deuotionem & iudicium maturius requirat, quàm Missa, ad grandiores ætatem differri consuevit.

De

De diebus, quibus audire Missam te-
 neamur, paucis expediri potest. Primò,
 singulis diebus Dominicis totius anni,
 veluti constitutum est in Cap. Missas,
 de Consecra. dist. 1. Idque meritò; cum
 enim die Dominica multa mirabilia o-
 peratus sit Deus, hinc iure etià illa præ-
 ceteris omnibus in Ecclesia celebra-
 tur. Ea enim die resuscitatus est Chri-
 stus Dominus noster, vnde à primitiua
 Ecclesia ordinatum est, vt illa dies præ-
 cipuè præ reliquis omnibus diuino hoc
 Sacrificio, tam celebrando, quàm audi-
 endo cohonestaretur.

Secundò, Missam audire singulis die-
 bus festis ab Ecclesia indictis obligati
 sumus, veluti colligitur ex Cap. Si quis,
 de Consecrat. dist. 1. Itè ex Cap. Et hoc,
 & ex alijs pluribus, eadem dist. 1. Cui
 accedit communis Ecclesiæ cōsensus &
 consuetudo. Ratic quoque idem flagi-
 tare videtur: istæ siquidem dies diuino
 cultui non minus quàm Dominica sunt
 dedicatæ. Ergo in ijs quoque audienda
 est Missa, maximè cum in Iure nihil no-
 bis, quo ad cultum diuinum præcepto
 affirmatiuo iniunctum sit diebus Domi-

nicis ac Festis, præterquàm vt hoc diu-
num Sacrificium celebremus & audia-
mus, in quo principalis Festorum san-
ctificatio per vniuersam Christi Eccle-
siam consistit.

Hic notandum est Festa, quibus audi-
re Missam obligamur, diuersis modis &
occasionibus ordinata esse: quædã scili-
cet in Iure cõmuni, veluti festum Nati-
uitatis Domini, Circũcisionis, Epipha-
niæ, &c. quorum mentio fit in Cap. vlt.
de Ferijs, quanquam multa quoq; Festa
in Iure nominantur, quæ hodie nõ sunt
amplius in vsu, sed contraria consuetu-
dine abrogata, vt verbi gratia, Festum
S. Syluestri, quod non celebratur per v-
niuersam Ecclesiam. Similiter S. Marti-
ni; tota septimana Sancta, & septimana
Paschatis. Alia Festa vniuersali con-
suetudine sunt introducta, veluti Fe-
stum Trinitatis, Annuntiationis, aliãq;
plura, de quibus nihil meminit Ius cõ-
mune; Alia Festa sunt particularia, cu-
iusq; ciuitatis ac prouinciæ propria,
quæ vel consuetudine particulari, vel
Episcopi mandatis sunt introducta,
qui talem in Diocesi habet potesta-
tem,

cem, vti videre est Cap. 1. de Consecrat. distinct. 3. & Cap. de Ferijs. Quanquam enim antiquitus ad ordināda Festa tam populi, quā Cleri consensus requirebatur: postea tamen moribus receptum est, vt Episcopi ordinatio vnā cum Capituli consilio sufficeret. Vbi notandum est, particularia hæc Festa terminos suos non excedere: quia quædam in ciuitate obseruantur, quæ tamen ruri extra ciuitatem non obseruantur; alia in vna Parochia sola, alia denique solo tempore antemeridiano obseruantur, quibus in Festis ideo Missa audienda est, quòd sub titulo diuini cultus sint introducta.

Hic moueri dubia aliqua possunt. Primum est: Teneamurne in Vigilijs festorum celebriorū, aut diebus Rogationū audire Missam? Respondeo, non teneri. Et si quid in contrarium reperiatur in Canonibus, id totum consuetudine contraria abrogatum esse; aut consilij vice esse, non præcepti vim obtinere; quemadmodum etiam respondetur ad id, quod de Episcopis dicitur

Cap: vlt. de priuil. in 6. non ferendum ijs esse, vt dies citra auditam Missam transeat: consilium hoc enim est, non præceptum.

Secundò dubitatur, an qui in die festa Missam nõ audierit, eam alia die audire obligetur? Respondeo non obligari: cum enim affirmatiuum sit præceptum, obligat duntaxat die festa, quemadmodum etiam ieiunium stato tempore duntaxat obligat. Vnde si Missa ea die citra legitimam aliquam causam audita non sit, culpa per pœnitentiam delenda relinquitur.

Tertiò quæritur, cuiusmodi peccatum sit, si quis absque causa die Dominica Missam audire intermitteret, cum animo audiendi eam die Lunæ; vel si quis die Sabbati Missam anticipet, quæ die Dominica erat audienda. Respondeo, eum peccare mortaliter: Missa enim diei Dominicæ onus est, vnde ea die eam citra iustam causam intermittere, præcepto Ecclesiæ est repugnare. Et è contra, qui ex iusta causa die Dominica Missam audire intermisit, non obligatur audire Missam die Lunæ, neque eam
antici-

anticipare necesse habet die Sabbati, etiam si præsciret Dominica die se impeditum futurum, ob rationem commemoratam: quia videlicet præceptum obligat in die festa, non autem alia die. Cum Horis diei festæ non est eadem ratio: qui enim præuidet Hora Sexta se non habiturum amplius occasionem audiendi Missam, obligatus est eam audire Hora Prima: quandoquidem præceptum totam illam diem complectitur, intellige tempus antemeridianum.

Quartò quæritur: An cum Festum est in ciuitate, non autem ruri extra ciuitatem, rusticus, qui est in ciuitate, obligatus sit prius audire Missam, quam se ad laborem conferat? Respondeo, partem affirmatiuam videri verisimiliorem.

Quintò quæritur: An peregrini, venientes ad ea loca, in quibus celebrantur Festa particularia, obligati sunt audire Missam sub poena peccati mortalis? Respondeo, si itinerantes sint, certum est non obligari, neque scandalum præbent Missam non audiendo, tanquam itinerantes: sin verò adueniât matutino

tempore, cum intentione manendi in illo loco per illam diem, obligati sunt ad audiendam Missam. Si enim obligati sunt illud Festum obseruare, & sanctificare, etiam ad sistere Missæ obligati erunt; quippe cum Festorum sanctificatio consistat in hoc, ne quis seruilia opera faciat, & vt S. Missæ Sacrificio ad sistat.

De his, qui à præcepto audiendi Missam diebus festis excusantur.

CAP. XXV.

Primò excusantur ab audienda Missa omnes Excōmunicati & Interdicti, etsi propria culpa in talem incurrerint censuram, vnde diebus festis Missam nō audiendo nō peccāt: omnibus enim istis prohibet Ecclesia, etiam festis diebus, diuinis officijs ad sistere. Ergo quoque cessat obligatio ingrediendi Ecclesiā, & audiendi Missam, cum duobus præceptis contrarijs obedire sit impossibile.

Hic dubitari potest, an is, qui abso-

lutio-